ॲग्रोमेट ॲडवायझरी बुलेटीन

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, ऐएमएफयु,

कृषी हवामानशास्त्र विभाग

फोन : ०२०-२५५३८००९ कृषी महाविद्यालय, पुणे ४११ ००५ ई-मेल : amfupune@gmail.com

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला समितीची साप्ताहिक बैठक दि. २९/१०/२०२४

जिल्हा :पुणे

मागील आठवडयाचे हवामान :

मागील आठवडयाचे हवामान : पुणे परिसरात मागील आठवडयात कमाल तापमान ३१.० ते ३४.० अंश सेल्सिअस तर किमान तापमान १६.६ ते २२.१ अंश सेल्सिअसच्या दरम्यान होते. सकाळची सापेक्ष आर्द्रता ८६ ते ९६ टक्के तर दुपारची सापेक्ष आर्द्रता २३ ते ४८ टक्के होती. वाऱ्याचा सरासरी वेग ताशी १.४ ते २.२ कि.मी. होता.

हवामान अंदाज : पुढील पाच दिवसात पुणे जिल्ह्यात कमाल तापमान ३२ ते ३३ अंश सेल्सिअस, तर किमान तापमान २० ते २२ अंश सेल्सिअसच्या दरम्यान राहील. सकाळची सापेक्ष आर्द्रता ७९ टक्के तर दुपारची सापेक्ष आर्द्रता ३६ टक्के दरम्यान राहील. वाऱ्याचा सरासरी वेग ताशी ०२ ते ०६ कि.मी. दरम्यान राहील. आकाश अंशतः ढगाळ राहील. वा-याची दिशा आग्नेयेकडून वायव्येकडे राहील.

मागील आठवड्यातील हवामान (२२/१०/२०२४ ते २८/१०/२०२४)							हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामानाचा अंदाज (२९/१०/२०२४ ते ०२/११/२०२४)				
22	23	24	25	26	27	28	दिनांक	३०	३१	१	२	३
0	5.9	0	0	0	0	0	पाऊस (मिमी)	9	12	10	8	1
31	32.7	33.7	32.8	32.7	33.2	34	कमाल तापमान(अं.से.)	33	33	32	32	33
21.7	22.1	20.4	19.4	16.6	17.4	18.9	किमान तापमान(अं.से.)	20	21	22	21	21
							ढग स्थिती (आकाश)	2	2	2	1	1
86	93	95	94	92	96	93	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	80	81	82	78	76
48	48	39	30	35	31	23	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	33	37	39	35	35
1.9	2.2	1.4	1.4	1.5	1.6	1.7	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	2	3	4	4	6
							वाऱ्याची दिशा (अंश)	342	14	63	68	79

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला

पीक	पीक अवस्था	कृषि विषयक सल्ला
हवामान सारांश/ इशारा		भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात दिनांक २९ ऑक्टोबर, २०२४ ते ०२ नोव्हेंबर, २०२४ दरम्यान तुरळक ठिकाणी पावसाची शक्यता आहे. ईशारा : भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात दिनांक २९, ३० व ३१ ऑक्टोबर, २०२४ रोजी तुरळक ठिकाणी वादळी वारा (३० ते ४० किमी/तास), मेघगर्जना, विजांसह पावसाची शक्यता आहे.
विस्तारित श्रेणी अंदाज (ईआरएफएस)		विस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मध्य महाराष्ट्र विभागात (धुळे, नंदुरबार, जळगाव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर) दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०२४ ते ०५ नोव्हेंबर, २०२४ दरम्यान ➢ पावसाचे प्रमाण सरासरी पेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे. ➢ कमाल तापमान सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे. ➢ किमान तापमान सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला		• जिल्ह्यात पावसाची शक्यता असल्याने पावसाचा अंदाज बघून पिकावर किटकनाशकाची, बुरशीनाशकाची स्टिकरसह फवारणी करावी. • काढणी केलेल्या शेतमालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. काढलेली पिके पावसापासून संरक्षण होण्याच्या दृष्टीने योग्यरीत्या ताडपत्रीने झाकून ठेवावीत. • शेतकरी बांधवांनी आपल्या पिकाचे कीड व रोगासंदर्भात नियमित सर्वेक्षण करून जर प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीच्या वर असल्यास विविध योग्य त्या उपाययोजना कराव्यात. • शेतकरी बंधूनी हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला व हवामानचा पूर्वानुमाना करीता मेघदुत मोबाईल ॲपचा वापर करावा. • तसेच शेतकरी बंधूनी मेघगर्जना व विजेचा पूर्वानुमाना करीता दामिनी मोबाईल ॲपचा वापर करावा. • रब्बी पिकांची पेरणी जमिनीच्या पुरेश्या ओलाव्यावर व योग्य खोलीवर बीजप्रक्रिया करून करावी.
भात	दाणे भरण्याची ते पक्वता अवस्था	भात कापणीपूर्वी १० दिवस अगोदर पाण्याचा निचरा करावा. भाताच्या हळव्या जाती पक्व झाल्या असल्यास काढणी करून घ्यावी. भाताच्या लोंब्यामधील ८० ते ९० % दाणे पक्व झाल्याचे दिसताच वैभव विळयाच्या सहाय्याने पिकाची कापणी जमिनीलगत करावी. यंत्राच्या सहाय्याने कापणी केल्यास वेळेत व खर्चात बचत होऊ शकते. कापलेला भात वळण्यासाठी १ ते २ दिवस पसरून ठेवावा व नंतर मळणी करावी. चांगला उतारा मिळवण्यासाठी मळणीयंत्र वापरावेत. दाण्यातील ओलाव्याचे प्रमाण १० ते १२ टक्के होईपर्यंत भात वाळवावा. नंतर कोरड्या, स्वच्छ व सुरक्षित जागी धान्याची साठवण करावी.
सोयाबीन	काढणी व मळणी अवस्था	पक्व पिकाची काढणी शेंगांचा रंग पिवळट तांबूस झाल्यानंतर करून घ्यावी. पीक काढणीस उशीर झाल्यास शेंगा फुटण्यास सुरुवात होते. काडाचे छोटे छोटे ढीग करून प्रखर सूर्य प्रकाशात वाळवावे त्यानंतर मळणी करावी. तुरळक ठिकाणी पावसाची शक्यता असल्याने काढणी झालेल्या पिकांची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
कापूस	वेचणी अवस्था	शेतातील अंदाजे ३० ते ३५ टक्के बोंडे फुटल्यावर पहिली वेचणी करावी त्यानंतर १५ ते २० दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ वेचण्या कराव्यात. वेचल्यानंतर कापूस ३ ते ४ दिवस उन्हात वाळवून स्वच्छ व कोरड्या जागेत साठवावा.
गहू	पेरणी	पेरणी करणेसाठी जमिनीची पुर्वमशागत करुन जमिन तयार करावी. बागायती गव्हाची पेरणी नोव्हेंबरच्या पहिल्या पंधरवाड्यात करावी. पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम २५ टक्के डब्लु.एस. बुरशीनाशकाची ३ ग्रॅम प्रती किलो बियाणे या प्रमाणे बीजप्रक्रिया करून बियाणे वाळल्यानंतर प्रती किलो बियाण्यास २५ ग्रॅम ॲझोटोबॅक्टर व २५ ग्रॅम स्फुरद विरघळविणाऱ्या जीवाणू खतांची बीजप्रक्रिया करावी. पेरणी करिता सुधारित वाण जसे त्र्यंबक, तपोवन, गोदावरी, पंचवटी, नेत्रावती इ. वाणांची निवड करावी.
हरभरा	पेरणी	बागायती हरभरा १० नोव्हेंबर पर्यंत पेरल्यास चांगले उत्पादन येते. जमिनीच्या पुरेश्या ओलाव्यावर व योग्य खोलीवर बीजप्रक्रिया करून पेरणी करावी. पेरणी करिता विजय, विशाल, दिग्विजय आणि फुले विक्रम या वाणांची तर काबुली हरभऱ्यामध्ये विराट, पी.के.व्ही.-२ (काक-२) , पी.के.व्ही-४ आणि कृपा या वाणांची निवड करावी. पेरणी करताना दोन ओळीतील अंतर ३० सेमी व दोन रोपातील अंतर १० सेमी ठेवावे.
करडई		उगवणीनंतर १० ते १२ दिवसांनी करडई पिकाची विरळणी करणे आवश्यक आहे. विरळणी करताना चांगली जोमदार रोपे ठेवावीत, दोन रोपामधील अंतर २० सें.मी. ठेवावे.
तुर	फुलोरा अवस्था	फुलोरा अवस्थेमध्ये पिकास आवश्यकतेप्रमाणे व उपलब्धतेनुसार पाणी द्यावे. किडीच्या प्रादुर्भावाचा अंदाज घेऊन प्रती हेक्टरी ५ या प्रमाणात कामगंध सापळे लावावेत. आवशक्यतेनुसार कोळपणी

		किंवा खुरपणी करावी त्यामुळे जमिनीतील ओलावा व अन्न्द्रव्यासाठी पिकांची परस्परांशी स्पर्धा होणार नाही. शेतात पक्षांना बसण्यासाठी मचाण म्हणजेच इंग्रजी टी आकाराचे पक्षी थांबे ५० ते ६० प्रती हेक्टर उभारावेत. पिकास फुलकळी येताना प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी.
मका	काढणी अवस्था	फवारणी केलेल्या मक्याचा वापर जनावरांच्या चा-यासाठी तसेच मका कणसांचा वापर खाण्यासाठी १५ ते २० दिवसापर्यंत करु नये. पक्व पिकाची काढणी करून प्रखर सूर्य प्रकाशात वाळवावे. तुरळक ठिकाणी पावसाची शक्यता असल्याने काढणी झालेल्या पिकांची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
कांदा	पेरणी	रांगडा कांदा लागवड ऑक्टोबर अखेरपूर्वी पूर्ण करावी. यासाठी फुले समर्थ व एन-२-४-१ या वाणांचा वापर करावा. बियाण्यास अझोस्पिरिलम व स्फुरद विरघळणारे जिवाणु यांची प्रत्येकी २५ ग्रॅम प्रति किलो याप्रमणे बीजप्रक्रिया करावी.
द्राक्षे	छाटणी अवस्था	ऑक्टोबर छाटणी वेळेवर करून छाटलेल्या कड्या व पाने बांधावर न टाकता योग्य विल्हेवाट लावावी. छाटणी नंतर वेलीच्या खोडांना कॉपरऑक्झीक्लोराईड ०.४ टक्के + गेरू ३ किलो प्रती १० लि. पाणी या प्रमाणे पेस्टिंग करावे.
केळी	पिक वाढीची अवस्था	सध्याच्या हवामानामुळे केळी पिकावर फुलकीडीच्या नियंत्रणासाठी किळीचे घड ६ टक्के सच्छीद्रतेच्या पॉलीथीन पिशव्यांनी झाकावेत. तसेच मावा किडीच्या नियंत्रणासाठी डायमेथोएट २० मिली प्रती १० लिटर पाण्यातून फवारावे.
जनावरांचे व्यवस्थापन		जंताच्या व विविध आजाराच्या नियंत्रणासाठी पशु वैद्यकाच्या सहाय्याने जंतनाशक व लसी जनावरांना पाजावे/ टोचून घ्यावे. जनावराना ओला चारा अति प्रमाणात दिल्यामुळे जनावरांचे पोट फुगते त्यामुळे ओला चारा योग्य प्रमाणात द्यावा. शेळ्याना गोचीड व पिसवा यांपासून त्रास होऊ नये म्हणून डेल्टामेथ्रिन हे रसायन असलेले (उदा.ब्युटॉक्स) द्रावण पशू वैद्यकाच्या सल्ल्याने गोठ्यात व शेळयांच्या अंगावर फवारावे. पाण्याच्या हौदांची नियमित स्वच्छता करून चुना लाऊन घ्यावे.
***टिप : शेतकरीबंधूनी पिकावर किटकनाशकाची, बुरशीनाशकाची फवारणी करताना स्वत:ची योग्यती खबरदारी/ काळजी घ्यावी.**		

स्त्रोत :

१) हवामान पूर्वानुमान : प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.

२) मागील हवामान : -

ठिकाण : कृ.म.वि., पुणे.

दि. : २९.१०.२०२४

स्वाक्षरीत

प्रमुख अन्वेषक, ग्राकृमौसे, ऐएमएफयु, पुणे तथा

प्रमुख, कृषि हवामानशास्त्र विभाग, कृ.म.वि., पुणे